

FF

FR. TRÁVNÍČEK

ÚVODNÍ SLOVO

Filosofická fakulta obnovuje tímto Sborníkem svou bohatou publikační činnost, začatou v r. 1923 a vydávanou s názvem *Spisy filosofické fakulty*. Obnovuje ji nikoli v podobě samostatně vydávaných větších nebo menších monografií, nýbrž v podobě sborníku, shrnujícího příspěvky z různých vědních oborů na fakultě zastoupených.

Tato změna souvisí s novými podmínkami vědecké práce nejen na filosofické fakultě, nýbrž v celé naší republice, nastalými jednak po jejím osvobození v polovici r. 1945 slavnou a hrdinnou Rudou armádou a celým Sovětským svazem z kruté nacistické poroby za 2. světové války, jednak zejména po historickém úmorovém vítězství v r. 1948 nad domácí reakcí. Na IX. sjezdu v r. 1949 uložila KSČ, vedoucí a odpovědná síla našeho národního a státního dění, všem vědeckým pracovníkům za vlasteneckou povinnost osvojiti si důkladnou znalost marxismu-leninismu jako nezbytný základ a předpoklad úspěšného rozvoje všech věd. Z toho vyplynul i úkol, zbaviti se zcela pochybeného a nevědeckého filosofického idealismu, o který se naše věda skoro veskrze opírala. Obojí tento úkol důrazně připomněly naši vědci slavné Stalinovy stati o jazyce a jazykovědě z r. 1950, uveřejněné za památné moskevské diskuse v *Pravdě* a vyšlé souborně s názvem „Marxismus a otázky jazykovědy“. Stalin v nich přesvědčivě ukázal jednak na bludné cesty, na které vede vědu idealismus, jednak na pravdivost a neobsaahlou tvůrčí sílu marxismu-leninismu. Novým, strhujícím příkladem toho jsou Stalinovy stati „*Ekonomické problémy socialismu v SSSR*“, uveřejněné k XIX. sjezdu KSSS. K tomu pak přistoupila potřeba vymýtit z naší vědy reakční kosmopolitismus a objektivismus, sloužící zájmům světového imperialismu.

Vědecké obory zastoupené na filosofické fakultě naší university jsou do nemalé míry prosáklé idealismem, kosmopolitismem a objektivismem a je proto svrchovaně nutná revize jejich dosavadních výsledků se stanoviska marxistického. Tento úkol žádá soustavné a bedlivé studium veškeré vědy sovětské, našeho vzoru. To zcela přirozeně způsobilo, že v nynější době nemohou vycházet větší vědecké práce a že jsou možné většinou jen práce drobnější, které jsou takřka přípravou na práce větší.

S tím souvisí též ta okolnost, že byla za šestileté nacistické poroby silně zabrzděna výchova vědeckého dorostu, že ani v době od osvobození do února 1948 nebyly příznivé podmínky pro růst mladých kádrů. Jen mimořádná péče KSČ a vlády o vysoké školy a o vědu vůbec mohla v poměrně krátké době odčinit ony neblahé následky a vytvořit příhodné podmínky pro růst mladých vědeckých pracovníků. Ale na druhé straně je nutno přidělovat jim namnoze úkoly učební, které jejich vlastní tvůrčí vědeckou práci ztěžují nebo vůbec znemožňují. Mohou-li se přesto přihlásit s řadou svých prvních prací, je to důkaz jejich opravdového zájmu o vědu a mimořádné pile, výraz jejich pochopení pro živou důležitost vědy v socialismu, který náš pracující lid v čele s dělnickou třídou nadšeně a úspěšně buduje. Z tohoto pochopení vyplývá vědecká činnost i starších vědeckých pracovníků, pod jejichž vedením mladí pracovníci vyrůstají. Vytvořil se již pracovní kolektiv, který se bude stále upevňovat, aby mohl nejvyšší měrou plnit významné poslání vědy v našem socialistickém budování.